

באילו מקרים יוחלט על מעצר עד תום ההליכים והגשת כתב אישום נגד אדם?

במידה ונפלה החלטה להגיש כנגד חשוד כתב אישום פלילי, באפשרות התביעה לבקש להשאירו במעצר עד סיום המשפט הפלילי בעניינו. עו"ד אסף דוק מסביר מהו מעצר עד תום ההליכים, כמה זמן הוא יכול להימשך, מהן זכויותיו של עצור תום ההליכים וכן כיצד ניתן להביא לשחרורו.

כאשר מתקיים חשש לפיו חשוד [בעבירה פלילית](#) עלול להימלט עוד לפי שיהיה ניתן להעמידו לדין, או שינסה לשבש בדרך כלשהי את ההליך המשפטי, או אף יפגע באחרים, קיימת אפשרות להשאיר אותו [במעצר עד לתום ההליכים](#) נגדו, כלומר עד סיום המשפט הפלילי בעניינו. זהו צעד מניעתי אשר מתבצע במקביל להגשת [כתב אישום](#) בעניינו של הנאשם, שמטרתו להשאירו במעצר עד קבלת פסק הדין בעניינו בבית המשפט.

אמנם, אין ספק שצעד זה מהווה פגיעה בזכות הבסיסית של הנאשם לחירות, טרם שהוכחה אשמתו בבית המשפט. לכן, צעד זה דורש את אישור בית המשפט לאחר שהתביעה מגישה בקשה מנומקת לכך. המעצר שבו החשוד ישהה לא נחשב כחלק מהעונשים שיושטו עליו לאחר שיתקבל פסק הדין, אלא מטרתו לסכל כל אפשרות של פגיעה בהליכי משפט על ידי הנאשם, או פגיעה בשלום הציבור - עד שאשמתו תתברר.

התנאים למעצר עד תום ההליכים

התנאים למעצרו של אדם שונים בשלבים השונים של ההליך. עם זאת, ניתן למצוא מבנה מרכזי אחד המאחד את סמכויות המעצר השונות. בדרך כלל, על בעל הסמכות (שוטר, קצין ממונה או שופט) לבדוק קיומם של שלושה תנאים בטרם יפעיל את סמכותו לעצור אדם:

1. קיום בסיס עובדתי ברמת ודאות מספקת לביצוע עבירה בת מעצר.
2. קיומה של עילת מעצר.
3. היעדרו של אמצעי מידתי יותר שיכול לשמש חלופה למעצר.

אין הכוונה כי כל סמכויות המעצר בנויות בצורה זו. כך, במקביל למבנה זה, קיימת במקרים רבים סמכות לעצור אדם המפר או מפריע לשימוש בסמכות חוקית למעצר או סמכות אחרת להגבלת חירות (כגון מעצר של נמלט ממשמורת או מעצר של מי שמתנגד לעיכוב חוקי).

באילו מקרים יחליט בית המשפט על מעצר עד תום ההליכים של נאשם?

כדי שיהיה ניתן להוציא לפועל מעצר עד תום ההליכים כנגד חשוד צריכים להתקיים קריטריונים מהותיים כגון ראיות שיש בהן לכאורה לקשור את החשוד לביצוע העבירה, התקיימות של עילת מעצר, וכן הוכחה שאין זה אפשרי להשיג את המטרה של המעצר בדרכים אחרות כמו שחרור באמצעות ערבות. על התביעה מוטל להגיש לאותו בית המשפט אשר לו הסמכות לדון בתיק הפלילי, את הבקשה למעצרו עד תום ההליכים של נאשם. דיון בגין הבקשה יתנהל בצורה פומבית כשהחשוד נוכח, ומחובתו של בית המשפט למנות לחשוד סנגור, כל עוד החשוד לא ויתר על כך. עקב כך שהבקשה למעצר עד תום ההליכים מוגשת בד בבד עם הגשת כתב האישום, באפשרות החשוד או בא כוחו לבקש את דחיית הדיון למשך 30 ימים, בכדי שבתקופה זו הסניגור יוכל לבחון וללמוד את החומרים של החקירה. במהלך אותם 30 יום הנאשם ישב במעצר. בזמן זה, בסמכותו של בית המשפט לבקש שיערך [תסקיר מעצר](#) על החשוד בידי קצין מבחן, זאת כדי שיהיה ניתן להבין כיצד המעצר עשוי להשפיע עליו ועל משפחתו בהתאם לנסיבותיו האישיות, האם ייתכן וקיימות חלופות אחרות למעצר עד תום ההליכים וכן איזו המלצה אם כן קיימת על [שחרור הנאשם בערובה](#) תוך שיחולו עליו תנאי פיקוח מיוחדים. ביכולתו של תסקיר חיובי או לחלופין שלילי להשפיע באופן ניכר על החלטת בית המשפט האם לאשר מעצר עד תום ההליכים, או לא.

כמה זמן יכול להימשך מעצר עד תום ההליכים?

משמו של הליך זה, ניתן להבין שמעצר עד תום ההליכים יכול להימשך עד הזמן שבו בית המשפט יחליט על פסק דין בעניינו של הנאשם, החל ממועד הגשת כתב האישום כנגדו. אמנם, במידה וחלפו 30 יום מאז ראשית המעצר, ועוד לא התחיל המשפט, יש לסיים את המעצר ולאפשר לנאשם לצאת לחופשי.

בנוסף, במידה ועברו תשעה חודשים ממועד תחילת המעצר, ובית המשפט טרם נתן הכרעת דין, גם אז יש לסיים את המעצר ולשחרר את הנאשם, כל זאת במידה ולא התקבל אישור על ידי בית המשפט העליון לבקשת הארכת המעצר לתקופת זמן נוספת. מכאן, שבסמכותו של בית המשפט העליון לאפשר הארכת מעצר עד תום ההליכים מעבר לתשעה חודשים, אך הוא יכול לעשות זאת רק לתקופה של 90 ימים בכל פעם שבקשה מוגשת להארכת מעצר.

ערר על החלטת מעצר עד תום ההליכים

הגשת ערר על מעצר תום הליכים - במצבים בהם הנאשם ועורך דינו סבורים כי נפלה טעות בהחלטת בית המשפט לעצור את הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, ניתן להגיש ערר לערכאת הערעור. אם בית המשפט השלום הוא זה שעצר את הנאשם עד תום ההליכים הערר יוגש בזכות לבית המשפט המחוזי. אם היה זה בית המשפט המחוזי שקבע מעצר עד תום ההליכים הערר יוגש ברשות לבית המשפט העליון.

הגשת עיון חוזר - אופציה נוספת העומדת לרשות עורך הדין והנאשם היא להגיש לאותה ערכאה שדנה בתיק בקשה לעיון חוזר בנוגע למעצרו עד תום ההליכים של הנאשם. בקשה לעיון חוזר תוגש במקרים בהם נחשפו עובדות חדשות שלא היו ידועות, ולא ניתן היה לדעת עליהן בדיון הקודם, הנסיבות השתנו או כאשר חלף זמן רב מאז הורה בית המשפט על המעצר.

מה קורה במידה והנאשם מזוכה?

במקרה שבו הנאשם מזוכה, ההליכים הופסקו או כתב האישום בוטל, ישוחרר הנאשם באופן מיידי מהמעצר. במקרה בו התקבל זיכוי לאחר שהנאשם שוחרר בערבות, הסכום הכספי שהופקד לצורך הערבות יחזור לידי הערבים. אמנם יש לציין, שמידה והתביעה מצהירה על כך שבכוונתה לערער על זיכוי הנאשם או על תוצאות המשפט, בסמכותו של בית המשפט לאפשר לנאשם להשתחרר רק בערבות, או לחלופין להאריך את מעצרו למשך 72 שעות נוספות, בכדי שהתביעה תוכל להגיש הודעת ערעור בזמן זה.

סיוע של עורך דין פלילי בשחרור נאשם ממעצר עד תום ההליכים

השהייה במעצר אותם חשודים רבים לצד נקיטת הליכים משפטיים פלילים כנגדם מהווים חוויות לא פשוטות מהן רצוי להימנע בכל מחיר. בנוסף יש לזכור כי בכוחו של בית המשפט להקשות מאוד על חייו של נאשם במידה והוא רואה לנכון לאשר מעצר עד תום ההליכים. על כן, במידה והואשמת בפלילים והתביעה מבקשת מבית המשפט להמשיך את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים בעניינך, עליך להיוועץ באופן מיידי עם [עורך דין פלילי מקצועי ומנוסה](#) שילחם עבורך בבית המשפט ויסייע לך להציג את גרסתך בצורה המשכנעת והטובה ביותר מבחינה משפטית על מנת שתקבל את החופש שלך חזרה. להתייעצות בנושא זה ניתן ליצור עימנו קשר בכל שעה בטלפון **052-6885006** או באמצעות [הטופס המקוון באתר](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}